

Beszámoló

a Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat Környezetvédelmi-fenntarthatósági programja – 2012-2017 végrehajtásáról

A Képviselő-testület által 2012. november 15-én elfogadott Környezetvédelmi-fenntarthatósági Program 5. fejezete tartalmazza a program céljainak eléréséhez szükséges konkrét feladatokat. Ezek az Önkormányzat szerteágazó tevékenységének megfelelően a különböző területeket érintenek, és a Polgármesteri Hivatal osztályainak, a Közszolgáltató Zrt.-nek és a Közterület-felügyeletnek munkáját is igénylik. A Programot a Képviselő-testület 2015-ben felülvizsgálta, és az időarányos teljesítésről szóló beszámolót elfogadta.

A feladatok teljesítéséről az alábbi tájékoztatást adom (a fejezetcímek és sorszámozás megfelelnek a Programban használtaknak).

1. Légszennyezés

1.1 *A lakosság tájékoztatása, szemléletformálás*

A kerületi honlapon rendszeresen jelentetünk meg környezetvédelmi, klímavédelmi tárgyú híreket, tájékoztatásokat, melyek többek között a légszennyezés káros következményeire és a megelőzés fontosságára hívják fel a kerületi lakosság figyelmét. 2016-ban egy alkalommal került sor szmogriadó tájékoztatási fokozatának elrendelésére, erről a kerületi honlapon is megjelentettünk felhívást.

A szemléletformálás témakörében érdemes megemlíteni, hogy a Passzívház szerepelt a „Hatékony Ház Napok” rendezvénysorozatban, a program honlapján és országos terjesztésű kiadványában is. A GreenDependent Intézet szervezésében az érdeklődők be is járhatták az új épületet.

1.2 *Fűtéskorszerűsítés pályázati úton*

A kerületi társasházaknak és lakásszövetkezeteknek lehetőségük van minden évben pályázni kamatmentes felújítási támogatásra. Ennek keretében pályázni lehet:

- a közös tulajdonban lévő gépészeti vezetékhalózat teljes vagy részleges felújítása,
- központi berendezések, kazántelep, felvonók, szellőztető berendezések részleges és teljes felújítása,
- az épület víz- és hőszigetelésének javítása.

A kerületi környezetvédelmi pályázat keretében folyamatosan biztosított a megújuló energiaforrások felhasználásához, illetve hőszigeteléshez nyújtható támogatás. A lakosság érdeklődése e pályázati cél iránt korábban alacsony volt, 2017-ben azonban 3 társasház is 333 ezer forint összegű támogatásban részesült hőszigetelés megvalósításához.

1.3 *Avar és egyéb hulladék égetésére vonatkozó tilalom betartásának ellenőrzése*

A Közterület-felügyelethez évente 1-2 lakossági bejelentés érkezett avarégetés miatt. A helyszínre küldött felügyelők felhívására az ügyfél a cselekményt befejezte, a tüzet eloltotta, hatósági szankcióra ilyen ügyekben nem volt szükség.

1.4 *A tranzitforgalom csökkentése, behajtási korlátozások fokozott ellenőrzése*

A környezet terhelése szempontjából nagy jelentőséggel bíró tehergépjárműforgalom a kerületben zajló nagy számú építkezés miatt szükségszerűen élénk. A felügyelet havi szinten mintegy 80-90 ellenőrzést hajt végre e körben, azt vizsgálva, hogy az egyes építkezésekre érkező tehergépjárművek a behajtáshoz szükséges engedéllyel rendelkeznek-e. Tapasztalataink szerint a jogsértések száma csekély, de az egyes

építkezések közvetlen környezetében élőket nagy mértékben zavarja a megnövekedett forgalom okozta levegő-terhelés (és a parkolási problémák is).

1.6 , 1.8, 1.9 és 1.10 Kerékpáros közlekedésfejlesztés

Rákos-patak Béke u. – Röppentyű u. közötti szakasz felújításához elkészítettük a kerékpárút felújítás engedélyezési és kiviteli terveit.

Az önkormányzat a VEKOP pályázat keretében konzorciumi tagként részt vesz a Rákos-patak menti ökoturisztikai folyosó kialakítás projektben. A projekt célja a Rákos-patak mentén új illetve korszerűsített kerékpárút kialakítása a főváros teljes területén.

2017-ben a FINA vizes világbajnokság létesítményfejlesztéséhez kapcsolódva 1150 m hosszban új kerékpárút létesült a Duna-parton (Moszkva sétány). Az új kerékpárút szervesen kapcsolódik a déli oldalon a Dráva utcában, illetve a felső rakparton lévő kerékpárúthoz, az északi részen pedig a Dagály-projektben megvalósult új Népfürdő utcai kerékpáros útszakaszhoz. A sétány mellett új kerékpártárolók is várják a biciklizőket.

A „BUBI” XIII. kerületi hálózat bővítése az M3 metró felújítása kapcsán várható. Tulajdonosi hozzájárulást biztosítunk az új BUBI állomások kialakításához.

1.7 Kerékpáros pihenők kialakítása

2016 évi közparki felújítások keretében a Papp László téren, a Tutaj-Bessenyei játszótér és pihenőpark felújítása során létesítettünk új kerékpártámaszokat, kerékpáros pihenőket.

A Vizafogó lakótelep közparki felújítás második üteme kapcsán a Népfürdő utca 15-19-21. előtt egyaránt létesítünk kerékpáros pihenőt.

1.12, 1.13 Autómentes Napra rendezvény szervezése és Bringázz a Munkába kampány támogatása

A „BaM”-kampány 2016-ban megszűnt, ettől függetlenül továbbra is minden tavasszal három helyszínen, a Jászai Mari téren, a Lehel Csarnoknál és a Polgármesteri Hivatal előtt várjuk reggelivel a kerékpárral közlekedőket.

Az Autómentes Naphoz kapcsolódva szeptemberben a Duna-terasz szabadidőtéren is kerékpáros rendezvényt valósított meg a Balassi Bálint Bajtársi Egyesület, a Lokálpatrióták és az Önkormányzat közös szervezésben, civil szervezetek és külsős közreműködők bevonásával.

A fiatalok és a családok részére kerékpáros ügyességi versenyt szerveztünk, melynek az akadálypálya teljesítése mellett része volt a kerület kerékpárútjain lebonyolított közös biciklizés is. A rendezvény során különleges kerékpárokat próbálhattak ki az érdeklődők. A közlekedési légszennyezés és az egészség kapcsolatára allergia-tanácsadással és tanmikroszkópos pollen-bemutatóval hívtuk fel a figyelmet. A rendezvényen résztvevők közlekedésbiztonsági eszközöket kaptak ajándékba.

A rendezvényt 2016-ban összekapcsoltuk a „Föld Órája” kezdeményezéssel, így az Autómentes Napon adtuk át a Föld Órája kvíz díjait, többek között kerékpárokat is.

1.15 Az ingatlantulajdonosok figyelmének felhívása az ingatlanok gyommentesítésére vonatkozó kötelezettségre

A beépítetlen telkekkel kapcsolatos feladatokat meghatározó polgármesteri-jegyzői utasítás végrehajtása (lásd még: 2.7 - 2.10) során az Építésügyi, valamint az Igazgatási Osztály (részben hatósági eljárások keretében, részben azon kívül) folyamatosan hívja fel az ingatlantulajdonosok figyelmét a gyommentesítési kötelezettségre. A folyamatos

és összehangolt ellenőrzés eredményeképp javulást tapasztalunk az ingatlantulajdonosok hozzáállásában, ebből következően a beépítetlen telkek állapotában is. A beépítésre váró telkek száma (jelenleg 140-re tehető) az építőipar fellendülése következtében gyors ütemben csökken.

1.16 *Az önkormányzati ingatlanok rendszeres gyommentesítését a Közszolgáltató Zrt. folyamatosan végzi, részben vásárolt szolgáltatás, részben a parkgondnoki rendszer keretében.*

1.17 *Parlagfű elleni közérdekű védekezés feltételeinek biztosítása és*

1.18 *A parlagfű elleni védekezési kötelezettség teljesítésének ellenőrzése, hatósági eljárások*

A vonatkozó jogszabályoknak és helyi utasításoknak megfelelően minden év tavaszán több vállalkozótól kért árajánlat alapján választjuk ki a közérdekű védekezések („kényszerkaszálások”) elvégzésével megbízott szervezetet.

Az Építésügyi Osztályra 2017-ben a kerület lakosságától, a Központi Parlagfű-bejelentő Rendszeren keresztül, illetve a Parlagfűmentes Magyarországért Egyesülettől összesen 17 különböző bejelentés érkezett (2016-ban 15, 2015-ben 20, 2014-ben 25, a korábbi években ennél lényegesen több, évente 40-50 bejelentés érkezett). Ezek közül csak 2 terület esetében volt szükség közérdekű védekezésre („kényszerkaszálásra”), összesen 5235 m²-nyi területen. 2016-ban a „kényszerkaszált” terület mérete 15000 m², volt, ami 9 ingatlanból tevődött össze. (2012-ben 100 000 m²-t, 2013-ban 12 000 m²-t, 2014-ben 6100 m²-t, 2015-ben a 2500 m² meghaladó területen végeztettünk kényszerkaszálást.)

1.19 *A villamospályák gyommentesítése továbbra sem megoldott, a vizsgált időszakban nem tapasztaltunk javulást a közösségi közlekedési infrastruktúra környezeti állapotában.*

2. A települési környezet és a közterületek tisztasága

2.1 *Az önkormányzati kezelésben lévő területek rendszeres takarítása, az elhagyott hulladék elszállítása*

A takarítási szolgáltatás egyenletes és stabil színvonalon garantálja parkjaink, játszótereink tisztaságát, rendezettségét. A közparki tisztaság biztosítása érdekében a közfoglalkoztatotti program keretében rendelkezésre álló munkaerőt parkgondnoki rendszer működtetésével használjuk ki a közterületek intenzív takarítása érdekében.

Az ASZE, a közfoglalkoztatottak és a Közszolgáltató Zrt. saját kapacitása alkotta három pilléren nyugvó rendszer tagjai szervezeten együttműködnek egymással. A munkamegosztás az év során folyamatosan változik a közmunka program keretében rendelkezésre álló munkások számának függvényében. A tavaly megkötött közbeszerzési keretszerződés lehetőséget teremt arra, hogy rugalmasan alkalmazkodjunk a változó kapacitásokhoz. Az alkalmazott technológia során különböző kategóriákba sorolt területek közül a kiemelt területeken heti ötszöri, az intenzív területeken heti háromszöri, a többi területen heti kétszöri takarítást biztosítunk.

A Hollán Ernő utca és a Ditrói Mór utca esetében hétfélig takarítás beiktatásával gondoskodunk a területek tisztán tartásáról. A parkgondnoki rendszerben fenntartott területek takarítása a besorolásra való tekintet nélkül a hét mind az öt munkanapján megtörténik. 2017-től a Bulcsú parkban 2 főállású parkgondnok végez parktakarítást és kisebb kertészeti munkákat. Alkalmazásukkal intenzív jelenlét biztosítható, mellyel

megelőzhető a deviáns területhasználat a területen, erről pozitív visszajelzések érkeznek a környéken élőtől.

A program keretében foglalkoztatott parkgondnokok tevékenysége döntően a területi elvire épült, meghatározva, hogy az egyes munkavállalók mely parkok, játszóterek takarításáért felelnek. A Közszolgáltató Zrt. koordinálja a szakmai feladatokat, felelős a logisztikai feladatok ellátásáért, így a területkiosztásért és az összegyűjtött hulladék elszállításáért is.

Az ASZE parkgondnoki rendszer csökkent munkabírású személyekből áll, a velük elvégeztethető feladatok korlátozottak, időszakonként kiegészítést igényelnek a közfoglalkoztatott programban működő parkgondnoki rendszer, illetve a vásárolt szolgáltatások köréből.

A közfoglalkoztatotti rendszer – csökkenő létszámmal (2017-ben 36 fő) – az elmúlt években jól szervezeten tud segítséget nyújtani a közterületi zöldfelületek és további közterületeink köztisztaságának fenntartásában. A közmunkaprogram állami finanszírozásának, a parkgondnoki létszám változásának kiszámíthatatlansága azonban továbbra is indokoltá teszi a kettős – közfoglalkoztatotti és alvállalkozó – kapacitás biztosítását. Ennek köszönhetően rugalmasabban tudunk alkalmazkodni a változó külső feltételekhez.

A közterületi illegális hulladéklerakások felszámolását is folyamatosan végezzük. A legproblémásabb kerületrészeket, utcákat folyamatosan ellenőrizzük, és rendszeresen elszállítjuk a felhalmozódott hulladékokat. Az illegális kupacok észlelését a parkolóellenőrökkel, illetve a Közterület-felügyelettel történő operatív együttműködés segíti.

Az illegális hulladék elszállítását az idei év áprilisától kezdve alvállalkozó segítségével végezzük annak érdekében, hogy a gyorsszolgálat munkatársai a szakfeladatok végzésére koncentrálhassanak. 2016-ban 1029 m³, 2017 augusztusáig már 1214 m³ elhagyott hulladékot szállítottunk el a közterületekről, aminek költsége az Önkormányzatot terheli.

2.2 *Intézkedési terv készítése az ebtartással kapcsolatos problémák kezelésére*

A 2013-ban útjára indított Gondos Gazdi program célja a kutyatartásból adódó környezethasználati konfliktusok csökkentése. A program végrehajtása során a Lakóközösségi Napok, a Pozsonyi Piknik és önálló Gondos Gazdi Nap rendezvények keretében is valósult meg kutyás bemutató, szemléletformáló foglalkozás gyermekeknek, fórum és kerekasztal-beszélgetés.

2.3 *A kutyasétáltatásra használt helyek fokozott ellenőrzése, a jogsértések szankcionálása*

A közterület-felügyelet tipikusan olyan esetekben kénytelen intézkedni, amikor a kutyatartók nem a kutyafuttatókat veszik igénybe az ebek futtatásához. A kutyafuttatókat ezzel együtt folyamatosan, visszatérően ellenőrizik, célozva ezzel a kutyatartók és a felügyelet közötti közvetlen kapcsolat kialakítását is. A közterület-felügyelet elsősorban megelőzési cézzal folyamatosan kapcsolatot tart civil szervezetekkel, valamint a kerületben működő állatorvosokkal, és aktív résztvevője a Közszolgáltató Zrt. által indított „Gondos gazdi” programnak.

Tekintettel arra, hogy póráz nélkül sétáltatott (futtatott) kutyákkal kapcsolatban jelentős számú bejelentés érkezik a felügyeletre, az ellenőrzések is folyamatosak. Lakossági panasz nem csak a póráz hiánya, hanem amiatt is előfordul, hogy a kutyatartók játszóterre, parkba engedik/viszik be az ebet, póráz nélkül.

2.4 A kerületben jelenleg több mint 360 kutyaurülék-gyűjtő edényt üzemeltet a Közszolgáltató Zrt.

2.5 *Kutyafuttatók fenntartása*

20 kutyafuttatót üzemeltetünk. A kerületi kutyás infrastruktúra fejlesztését a Gondos Gazdi programunkhoz kapcsolódóan, a lakossági jelzések szerint végezzük.

- 2.6 Minden tavasszal sor kerül a *közterület-bejárásokra*, melyeken az adott terület önkormányzati képviselői, a XIII. Kerületi Rendőrkapitányság, a Közterület-felügyelet, a Közszolgáltató Zrt. Közterületi divíziója és az Építésügyi osztály munkatársai vesznek részt. A bejárások során a képviselők által jelzett – közterületeket és magánterületeket is érintő – problémák helyszíneit tekintettük meg. A bejárás tapasztalatai alapján elfogadott intézkedési terv végrehajtásáról készült beszámolókat az érintett képviselők is megkapták.

- 2.7 , 2.8, 2.10 és 2.12 *A beépítetlen telkek ellenőrzésére vonatkozó intézkedési terv* alapján az Építésügyi osztály és a Közterület-felügyelet folyamatosan ellenőrzi a beépítetlen telkeket. Negyedévente valamennyi beépítetlen telek ellenőrzésére sor kerül (ez évente kb. 600 helyszíni ellenőrzést jelent), melyek tapasztalatai alapján a Közterület-felügyelet, az Építésügyi Osztály és az Igazgatási Osztály hozza meg a szükséges hatósági intézkedést (felszólítást, kötelezést vagy közigazgatási bírság kiszabását).

Az ellenőrzések eredményéről és a tett intézkedésekről negyedévente készít beszámolót az Építésügyi osztály. Összességében javul a beépítetlen telkek állapota (az ellenőrzött ingatlanok 69-83%-ának állapota nem indokol hatósági intézkedést), de továbbra is vannak visszatérően problémát okozó ingatlanok, ezért a folyamatos ellenőrzés továbbra is szükséges.

Az önkormányzati rendelet alapján a felügyelet lakossági bejelentésre tekintettel több esetben figyelmeztetett telektulajdonosokat a kilógó zöld növényzet visszavágására, a figyelmeztetések az utólagos ellenőrzések alapján minden esetben elérték a kívánt eredményt.

Ugyancsak figyelmeztetéssel, figyelemfelhívással értünk el eredményeket az őszi időszakban a járdára hullott avar eltávolítását illetően, valamint több esetben a járdára hulló, érett gyümölcs – ami a járdát síkossá, ezáltal balesetveszélyessé tette – takarítása vonatkozásában.

- 2.15 A beépítetlen telkek ellenőrzése kiterjed *az önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanokra* is. Az itt tapasztalt problémákról az Építésügyi osztály értesíti a Közszolgáltató Zrt.-t, ez alapján folyamatos a problémák felszámolása.

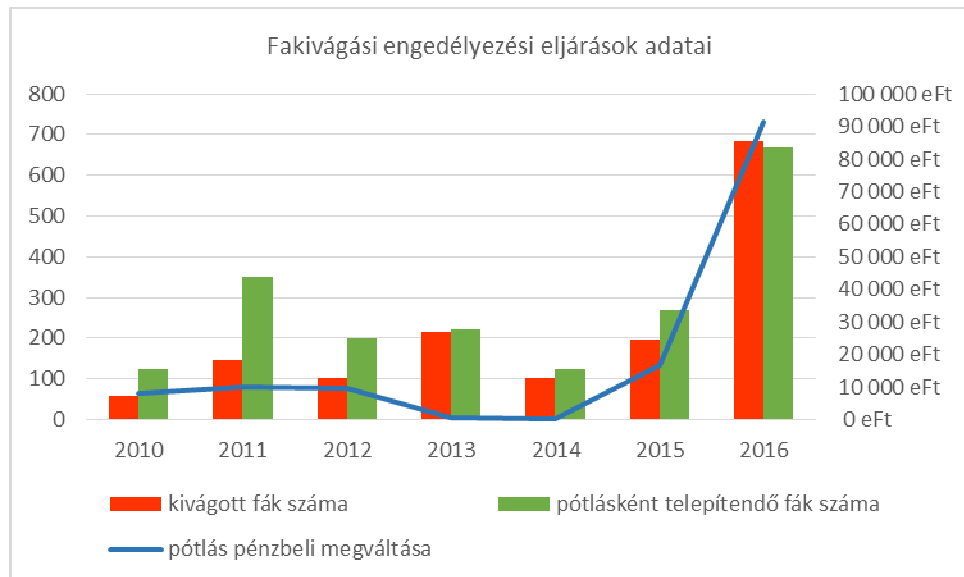
3. **Zöldfelület-gazdálkodás**

A fejezethez kapcsolódó feladatokról a Közszolgáltató Zrt. az AngyalZÖLD program végrehajtásáról szóló beszámolóban részletes tájékoztatást adott, ezért ezeknek itt történő megisméltése nem szükséges, csak a – kerületi lakosság figyelmé által is kísért fakivágási – fapótlási eljárások összefoglalása indokolt.

A kerület faállományát is nagyban érintette a 2017. évi vizes világbajnokság létesítményfejlesztése a Dagály strand ingatlanán és annak környezetében. A Budapesten megrendezendő Úszó-, Vízilabda-, Műugró, Műúszó és Nyíltvízi Világbajnokság megvalósításához szükséges létesítményfejlesztésről szóló 2015. évi XXXIII. törvény 5. § (4) bekezdése alapján a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. (a továbbiakban: MNV Zrt.) és a Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat 2016. május 4-én megállapodást a létesítményfejlesztésének helyet adó Bp. XIII. ker. Népfürdő u., 25879 hrsz.-ú ingatlan területén kivágásra került fák pótlásáról. Ennek végrehajtása során Budapest XIII. kerület közterületein 2016 tavaszán 459 db, 2016 őszen 1470 db, 2017 tavaszán 724 db fa elültetésére (együttesen 2653 db díszfa telepítésére) került sor, összesen 198 532 197 Ft felhasználásával.

A fenti és a kapcsolódó további fejlesztések (Moszkva sétány, Dagály sétány, kerékpárosshíd kialakítása stb.) során összesen 3 935 db fa telepítésre került, illetve kerül sor 2016 tavaszától 2018 tavaszáig.

A fakivágások általában építési beruházásokhoz kötődnek, így az engedélyezési eljárások számában jól tükröződik a kerületben folyó építkezések száma: míg a 2008 utáni időszakban a magánérs építkezések száma erősen visszaesett a kerületben, de 2016-tól nagymértékű fellendülés tapasztalható. A fakivágási engedélyezési eljárások adatait az alábbi grafikon foglalja össze.

4. Hulladékgazdálkodás

4.1 Folyamatosan problémát jelent a szelektív hulladékgyűjtő szigetek környékén történő lakossági hulladékelhagyás. Az FKF Zrt. hetente több alkalommal, illetve a Közszolgáltató Zrt. jelzésére soron kívül is elszállítja a szigetek környékén elhagyott lomokat és egyéb hulladékot.

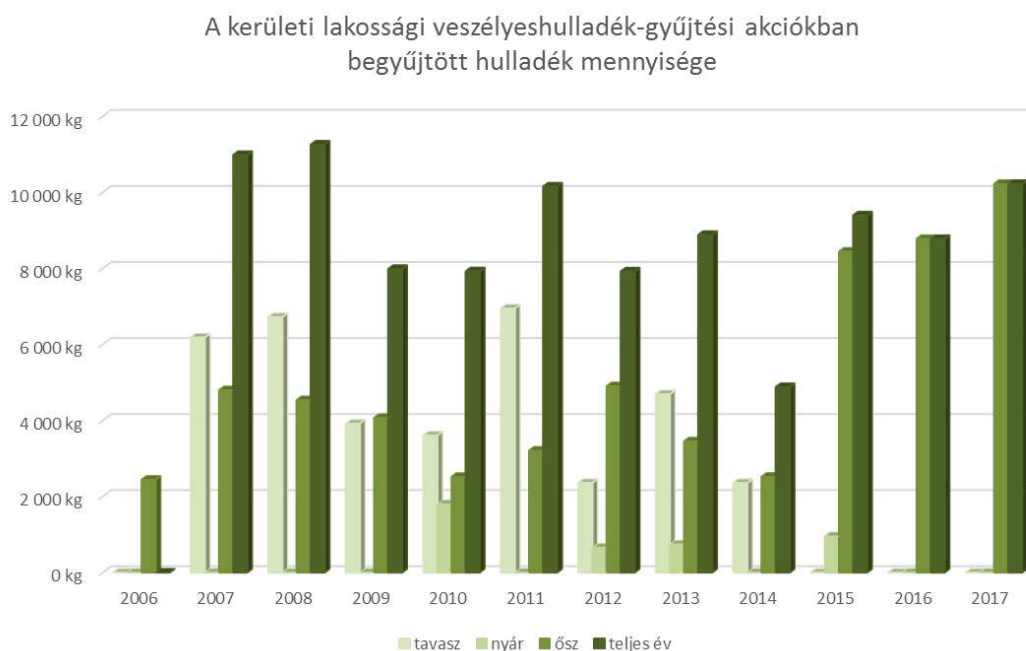
4.2 és 4.3 Az FKF üzemeltetésében a házhozmenő szelektív hulladékgyűjtés kiterjesztésével párhuzamosan megtörtént a *szelektív gyűjtőszigetek* megszüntetése, illetve átalakítása. A kerületben megtartott szigetek (jelenleg 15 helyszínen) már csak az üveghulladék gyűjtése történik. A szigetek számának csökkenésével a működésükhöz kapcsolódó zajpanaszok megszűntek.

4.4 Hulladékcsökkentési program kidolgozása önkormányzati intézményekben

2015 szeptemberétől valamennyi kerületi iskolában szelektív hulladékgyűjtés folyik, így a célkitűzés megvalósult.

4.7 A *kerületi veszélyeshulladék-gyűjtési akció* fővárosi hulladék-közszolgáltatói rendszer fontos kiegészítője, melyet az Önkormányzat önként vállalt feladatként, saját költségére szervez meg. Mivel a lomtalanítás rendszerének módosítása (a „házhoz menő lomtalanítás” bevezetése) technikai és pénzügyi okokból lekerült a napirendről, és a továbbiakban is az évente egy alkalommal megtartott lomtalanításhoz kapcsolódva lesz veszélyeshulladék-átvétel, a kerületi lakossági veszélyeshulladék-gyűjtési akciókat a továbbiakban is célszerű megtartani. 2017-ban (az előző két évhez hasonlóan) csak egy alkalommal, ősszel volt kerületi akció, melyben 10 221 kg hulladékot gyűjtöttünk össze. Ez a mennyiség jelentősen meghaladja a korábbi akciók

eredményét, illetve magasabb, mint a korábban évente (2-3 akcióban) átlagosan begyűjtött hulladékok mennyisége.

Ez úgy értékelhető, hogy ha az adott évben tavasszal kerül sor a lomtalanításra, elegendő annak kiegészítésére ősszel egy kerületi veszélyeshulladék-gyűjtési akciót szervezni. Ez a megoldás gazdaságosabb is (a vállalkozói díj nagy hányadát teszi ki a kiszállási díj), és egy akcióval hasonló nagyságrendű hulladék gyűjthető be, mint korábban évi 3 akcióban, ugyanakkor a lakosság számára (tekintettel a tavaszi lomtalanításra) nem okoz kényelmetlenséget.

4.10 Zöldhulladék gyűjtési akciók szintén önként vállalt feladatként valósulnak meg, ezek költségét is az Önkormányzat biztosítja. A Közszolgáltató Zrt. a korábbi években a Parkfenntartó Kft.-től vásárolt 10.000 darab, egyenként 80 literes zsákot, melynek a lakosság számára való szétosztásáról, majd a zsákok gyűjtéséről a Zrt. gyorsszolgálat gondoskodott, a lombot a Parkfenntartó Kft. szállította el. A korábbi években sokszor problémát okozott, hogy a lakók nem az egyeztetett időpontokban és helyszíneken helyezték ki a zsákokat, amelyeket nem mindig vettünk észre, így előfordult, hogy illegális hulladék lerakások alakultak ki ezek mellett. A gyorsszolgálatunknak jelentős többletmunkát eredményezett a zsákok helyének megtalálása, illetve lakosság panaszokra is okot adta a meg nem talált zsákok. 2016-tól az FKF Zrt-től szerezzük be 12.000 db 100 literes zsákot melyet a lakosság körében kiosztottunk (családi házas övezetben 5 db/ház, társasházaknak 10 db/lépcsőház).

5. Környezettudatosság növelése, társadalmi részvétel

5.1 A kerületi környezetvédelmi pályázaton támogatható célok körét 2016-ban tovább bővítettük: a hagyományos (graffiti-mentesítés és előkertek zöldítése) és a néhány éve bevezetett témák (belső udvarok „zöldítése”, lakóházak hőszigetelése) mellett kerékpártárolók létesítése és pedagógiai projektek is támogathatók a környezetvédelmi alapból. Várakozásunknak megfelelően ezzel nőtt az érdeklődés a pályázat iránt (az adatokat a táblázat foglalja össze), erre tekintettel a korábban 5 millió forintos keretösszeget 2017-ben már a pályázat kiírásakor 7,5 millióra emelte a Tulajdonosi, Kerületfejlesztési és Lakásgazdálkodási Bizottság.

A kerületi környezetvédelmi pályázat összesített adatai

év	pályázók száma	igényelt támogatás	nyújtott támogatás
2013	25	6 856 610 Ft	3 288 000 Ft
2014	35	9 625 805 Ft	8 500 000 Ft
2015	30	7 270 384 Ft	4 823 000 Ft
2016	41	11 628 465 Ft	7 500 000 Ft
2017	57	17 518 766 Ft	7 500 000 Ft

Új támogatási lehetőség a szintén a Környezetvédelmi Alapból finanszírozott, a TKLB által először 2016-ban kiírt „Udvarzöldítési Pályázat”, melynek célja egy olyan támogatási forma kialakítása, amelyben a kerület környezeti állapotának javítása a közösségek összefogásával, az önkormányzat szakmai és anyagi segítségével valósulhat meg. Az első pályázaton (2016-ban) 4 lakóközösség kapott támogatást, összesen 3 847 ezer forint értékben, idén 3 társasház jutott be a pályázat második fordulójába (azaz kap tervezői segítséget és pénzbeli támogatást).

- 5.2 *A lakosság rendszeres tájékoztatása* érdekében az önkormányzati honlapon, a Hírnökben adunk közre környezetvédelmi tárgyú felhívásokat és tájékoztatókat. A TV13 rendszerint riportot közöl a környezetvédelmi vonatkozású rendezvényekről (pl. az Autómentes Nap rendezvényről, a bringásreggeliről és a veszélyeshulladékgyűjtésről). A kerületi közparkok és fasorok katasztere is elérhető interneten keresztül a kerületi lakosság (és minden érdeklődő) számára. A kerület környezeti állapotáról szóló tájékoztatás is célja a vonatkozó dokumentumok (2016-ban a Klímastratégia, 2017-ben a Környezetvédelmi-fenntarthatósági Program) társadalmi egyeztetés céljából történő közzétételének.
- 5.3 *Az ifjúság szemléletformálása* érdekében a középiskolák számára kötelezővé tett Közösségi Szolgálat program kapcsán a Közszolgáltató több tanintézménnyel kötött megállapodást, melyek keretében a diákok közterületen végeznek zöldfelület-ápolási munkákat, lomb- és hulladékgyűjtést.
- 5.7 *A lakosság parlagfűvel (és más allergén növényekkel) kapcsolatos ismereteinek bővítését* szolgálta a témával foglalkozó civil szervezet részvétele önkormányzati rendezvényeken.

6. Zajvédelem

- 6.1 , 6.3 és 6.6 A zajügyelet üzemeltetése 2006 óta – melyet az Önkormányzat önként vállalt feladatként, saját költségvetéséből biztosított fedezettel, mintegy a kerület lakossága számára nyújtott „szolgáltatást” tart fenn – hozzájárult kerületünk környezeti állapotának javításához és a hatósági munka hatékonyabbá tételéhez. A Polgármesteri Hivatalhoz beérkező kérdések, megkeresések alapján megállapítható, hogy kerületünk lakossága igényli is ezt a szolgáltatást.

A zajügyeletre érkező lakossági panaszok száma az elmúlt években csökkent (míg 2008-ban 42, 2009-ben 110, 2010-ben 84, 2011-ben 139, 2012-ben 130, 2013-ben 98, 2014-ben 63 volt. Erre tekintettel 2015-től új működési renddel, a tavasztól őszig tartó időszakban csütörtökön, pénteken és szombaton 20 órától másnap reggel 8 óráig üzemeltettük a zajügyeletet. Az új működési rendben 2015 során 66, 2016-ban 59, 2017-ben 78 panasz kivizsgálására került sor, az üzemeltetési költségek jelentős csökkenése mellett.

Az építőipar élénkülése következtében a korábbi időszakban jellemzőenél több panasz érkezik hivatalunkhoz az építési tevékenységek zaja miatt, ezért a nyári időszakban az építkezésekre vonatkozó zajvédelmi előírások betartásának fokozott ellenőrzése is indokolt. (Az építkezések ellenőrzését a Közterület-felügyelet is folyamatosan segíti, részben a zajügyeleti ellenőrzésekben való közreműködéssel, részben önállóan.) A legtöbb bejelentés 2016-ban és 2017-ben is az építési tevékenységek okozta zajhatások (jellemzően a megengedett időszakon kívüli építkezések) miatt érkezett. Az ezekkel szembeni hatósági intézkedést megnehezítette, hogy a szabálytalanság elkövetője (a kivitelező) általában nem volt azonosítható. A 2016. évi tapasztalatok alapján történt meg a helyi zajvédelmi rendelet módosítása és szigorítása 2017. január 1-ei hatállyal.

6.4 *A vendéglátóteraszok szabályos üzemeltetésének rendszeres ellenőrzése, szankcionálás*

A teraszok üzemeltetését a Közterület-felügyelet Igazgatási Osztállyal szorosan együttműködve ellenőrzi. A zaj, valamint a dohányzás miatti lakossági bejelentések egyaránt érkeznek közvetlenül a felügyelethez és a polgármesteri hivatalhoz. A közterület-felügyelet napi ellenőrzéseinek szerves részét képezi a vendéglátóhelyek ellenőrzése, az Igazgatási Osztállyal egyeztetett, folyamatosan aktualizált címlista alapján (ez a tavasztól őszi nap szinten mintegy 10-15 ellenőrzést jelent), a tapasztalt szabálytalanságokat fényképekkel alátámasztva jelzik az Igazgatási Osztálynak.

A dohányzási korlátozás megszegése esetén a Közterület-felügyeletnek önálló intézkedési jogköre van, ezzel élve helyszíni bírságot szabnak ki, illetve feljelentést tesznek a felügyelők, emellett sok esetben elegendő a korlátozás megsértőjének figyelmeztetése is.

7. **Energiagazdálkodás**

7.1 és 7.2 Évente felülvizsgálatra kerülő 10 éves épület felújítási program alapján kerül sor az *intézmények energetikai korszerűsítésére, felújítására*. 26 intézményre szóló energia audit készült 2011-ben. Intézmények felújítása során ennek az auditnak javaslatait vesszük figyelembe. Ezen a területen kiemelkedő jelentőségű a Passzívház és a Passzívóvoda megvalósulása volt.

8. **Klímaváltozás**

8.1 A 2014-ben lezárt *Orientgate projekt* keretében elkészültek a kerület infrastruktúrájának és egészségügyi-szociális intézményeinek klímaváltozással szembeni „sérülékenységről” szóló tanulmányok, melyek eredményei és javaslati a Klímastratégia megújításának szakmai megalapozását nagy mértékben segítették.

8.2 A hőségriadó és a fokozott uv-sugárzás esetén szükséges rendkívüli intézkedésekről szóló XXII/7-18/2013. (VI. 18.) számú polgármesteri-jegyzői együttes utasítás aktualizálása megtörtént 2013-ban, az utasítás végrehajtása folyamatos.

8.3 Az önkormányzat karbonlábnyomának meghatározására nem került sor. Az összehasonlításhoz a szervezet tevékenységének változatlanlansága lenne szükséges. Az elmúlt években az önkormányzat hatás- és feladatkörében történt változások (például az oktatási intézmények fenntartásának, majd üzemeltetésének elvesztése, a hatósági feladatok és azok ellátásához kapcsolódó létszám csökkenése) következtében az önkormányzatok tevékenysége olyan sokszor és olyan mértékben módosult, hogy az lehetetlenné teszi az egyes években megállapított karbonlábnyomok összehasonlítását.

Összegzésként megállapítható, hogy a Programban meghatározott feladatok végrehajtása megtörtént. Kivételt csak azok a feladatok jelentenek, melyek megvalósítását az időközben az Önkormányzat feladat- és határcörében bekövetkezett változások ellehetetlenítették (iskolák közötti energiatakarékosság verseny szervezése, az Önkormányzat tevékenységéből származó

széndioxid-kibocsátás nyomonkövetése). A változásokra reagálva új lehetőségeket kerestünk, így például a gyerekek szemléletformálását a kerületi pedagógusoknak nyújtott környezetvédelmi pályázati támogatással segítjük.

Sajnálatos módon éppen a legkritikusabb területeken (közlekedésszervezés, levegőminőség) a legszűkebb az Önkormányzat mozgástere. Ezekon a szakterületeken a Fővárosi Önkormányzat beavatkozásának kezdeményezésével, elősegítésével, és különösen a lakosság szemléletformálásával kell a problémákat kezelni.

A feladatok nagy többsége a Programban meghatározott módon megvalósult, és hatékonyan segítette a kerület környezeti értékeinek megóvását. A fővárosban általánosan tapasztalható, környezeti szempontból negatív folyamatok (például a gépkocsiállomány és -közlekedés folyamatos növekedése) ellenére a kerület környezeti állapota az elmúlt időszakban nem romlott. Az Önkormányzat munkája során a gyakorlatba is átülteti a tervezési dokumentumokban meghatározott elveket: a megvalósult 100 lakásos Passzívház és a Passzívóvoda, a Kartács utcában épülő passzív lakóház olyan beruházások, melyek példát, követhető mintát állítva a helyi és a fővárosi közösség elé. A Környezetvédelmi-fenntarthatósági Program végrehajtásának is szerepe van abban, hogy a környezeti gondolkodás, a fenntarthatóság a kerületi polgárok hétköznapijainak része lett, a polgárok igénylik és keresik a Program olyan elemeit, mint a veszélyeshulladék-gyűjtés, a zajügyelet és a környezetvédelmi pályázat.